

Urakkaohjelma

Väylänhoidon alueurakka

Suomenlahden väylänhoito 2021-2026

9.11.2020

Sisältö

0	Yleistä	4
1	Tilaaajan ilmoittamien lähtötietojen sitovuus	4
2	Yleinen liikenne	5
2.1	Yleistä	5
2.2	Tilaaajan luovuttamat turvalaitteet	5
2.3	Vikailmoitus- ja merivaroitusjärjestelmä	5
3	Ympäristöasiat	6
4	Käytettävät materiaalit ja tarvikkeet	6
5	Urakoitsijan laatuvastuu, tarkastukset ja raportointi	7
5.1	Laatuvastuu	7
5.2	Toimenpideraportointi	7
5.3	Laadunvarmistus	8
5.4	Turvallisuus ja riskien hallinta	8
5.5	Työmaapäiväkirja	8
6	Erityiset urakkaa koskevat määräykset	9
6.1	Urakoitsijan työnjohto	9
6.2	Urakoitsijan valmius	10
6.3	Urakan henkilöstön osaamisen ylläpito	10
6.4	Ulkomaista työvoimaa koskevat erityisvelvoitteet	11
6.5	Urakan kalustoa koskevat vaatimukset	12
6.6	Osallistuminen tilaajalle kuuluvien viranomaistehtävien hoitoon	13
6.6.1	Yleistä	13
6.6.2	Urakkaan kuuluvat viranomaistehtävien avustaminen	13
6.6.3	Osallistuminen tilaajalle kuuluvien varautumistehtävien hoitamiseen	13
6.6.3.1	Säädöspohja ja tehtävät	13
6.6.3.2	Omatoiminen varautuminen	13
6.6.3.3	Normaaliajan häiriötilanteet	14
6.6.3.4	Poikkeusolojen ennakkovalmistelut	14
6.6.3.5	Kouluttaminen	14
6.6.3.6	Muut resurssit	14
6.6.3.7	Vastuut ja jatkotoimenpiteet	14
6.7	Vastuu Väyläviraston tietojärjestelmästä	14
6.8	Kiinteistöjen käyttö	15
6.8.1	Tilaaajan kiinteistöt	15
6.9	Laite-, ja materiaali- ja menetelmäkehitystyö urakassa	15
6.9.1	Urakoitsijan aloitteesta tehtävä kehittäminen	15
6.9.2	Muu kehittäminen	16
7	Sopimukseen liittyvä yhteistyö	16
7.1	Yleiset periaatteet	16
7.2	Sopimuskatselmuksessa käsiteltäviä asioita	17
7.3	Urakan valmistelukaudella käsiteltäviä asioita	17
7.4	Urakan aikana käsiteltäviä asioita	17

8	Sopijapuolten kesken yhteisesti pidettävät toimitukset	18
8.1	Työmaakokoukset	18
8.2	Vuosittaiset välikatselmukset ja vastaanottotarkastus	18
8.3	Muut katselmukset	18
9	Urakkaohjelman liitteet	19

0 Yleistä

Tästä asiakirjasta käytetään viittauksissa lyhennettä UO. Samoin tässä asiakirjassa on viitattu "Väylänhoitourakan yleisiin sopimusehtoihin 2004" käyttämällä lyhennettä VYSE.

Sopimus- ja työmaakielenä on suomi.

Urakoitsija huolehtii urakkaansa kuuluvien töiden ja työvaiheiden yhteensovittamisesta. Töiden järjestelyssä ja työvaiheiden ajoituksessa on otettava huomioon työturvallisuuden vaatimukset.

Kaikessa toiminnassa on huomioitava merenkulun turvallisuuden, liikenteen sujuvuuden sekä ympäristöhaittojen minimointi.

Urakan lähtötiedot on esitetty Väylä- ja turvalaiteluettelot -nimisessä asiakirjassa.

1 Tilaajan ilmoittamien lähtötietojen sitovuus

Tilaajaa sitovat lähtötiedot ovat:

- alueen väylänhoidon urakkakartat
- alueen väylä- ja turvalaiteluettelot ja yhteenveto
- Reimari-järjestelmän mukaiset turvalaitetiedot (toimitetaan urakoitsijalle urakan alkaessa)

Tilaaja luovuttaa seuraavat tiedot sitomattomana:

- väylän ja turvalaitteiden perusselosteen esimerkit
- turvalaitemäärittelyt
- hyväksytyt tarvikkeet -luettelo

Kaikille yksittäisille turvalaitteille ei ole määritelty väylä- eikä hoitoluokkaa, joten ne eivät ole mukana yhteenvedon taulukossa "Urakka-alueen väyläkilometrit ja turvalaitteet luokittain", mutta ne ovat mukana turvalaiteluettelossa sekä turvalaitteiden yhteenvetotaulukossa.

Kaikki sääoloista johtuvat riskit sisältyvät urakkaan, eikä tilaaja siten vastaa siitä, että työnaikaiset sääolosuhteet eivät noudata tilastollisia jakaumia. Tilastoihin voi tutustua Ilmatieteenlaitoksen www.ilmatieteenlaitos.fi internet sivuilla.

2 Yleinen liikenne

2.1 Yleistä

Väylänhoitoon sisältyy urakoitsijan velvoitteisiin jatkuva turvalaitteiden valvonta ja seuranta aina työalueella liikuttaessa, sekä suoritettujen toimenpiteiden ja vikakorjauksien raportointi. Urakoitsija on velvollinen viipymättä ilmoittamaan tilaajalle turvalaitevioista, jotka voivat vaarantaa merenkulkua.

Väylille ei saa asettaa esteitä liikenteelle. Työkohteiden ja kuljetuskaluston merkitseminen määräysten mukaisesti kuuluu urakoitsijalle. Mikäli esimerkiksi viittapoijun huoltotyön yhteydessä joudutaan ankkuroimaan kauppamerenkulun väylälle, tulee urakoitsijan ilmoittaa asiasta paikalliseen meriliikennekeskukseen (VTS).

Työt on suoritettava yleistä liikennettä tarpeettomasti häiritsemättä sekä liikenteelle vahinkoa tai vaaraa aiheuttamatta. Väylänhoitourakan töiden ja tehtävien turvallisuuskohdat on kuvattu tämän asiakirjan liitteinä xx ja xx olevissa "Turvallisuussäännöissä ja menettelyohjeissa", "Turvallisuusasiakirjassa" ja "Riskienhallintasuunnitelmassa". Urakoitsijan on otettava huomioon ja noudatettava asiakirjoissa esitetyt ohjeet ja vaatimukset töitä suunnitellessaan ja tehdessään.

2.2 Tilaajan luovuttamat turvalaitteet

Tilaaja luovuttaa urakoitsijan hallintaan 12 kpl jääpoijuja ja 12 kpl poijuviittoja (teräs tai muovi), joka määrä vastaavia turvalaitteita urakoitsijan tulee palauttaa urakan päätyttyä tilaajalle. Tilaajan toimittamista poijuista on pidettävä ajantasaista luetteloa. Urakkaan sisältyvät poijut annetaan urakoitsijan hallintaan, mutta omistus säilyy tilaajalla. Urakoitsija vastaa hallinnassaan olevasta tilaajan omaisuudesta.

2.3 Vikailmoitus- ja merivaroitusjärjestelmä

Urakassa noudatetaan Väyläviraston Vikailmoitusohjetta ja Traficomin merivaroitusohjetta. Turvalaitteita koskevat vikatiedot välitetään urakoitsijalle vikailmoitusjärjestelmän kautta.

Turvalaitevikojen korjaaminen on jaettu kiireellisyysluokkiin väyläluokittain. Turvalaitteiden viat on korjattava väylänhoidon kiireellisyysluokituksen määrittelemän ajan puitteissa.

Suomenlahden turvalaitteiden vikatilastot 1.1.2015 – 31.12.2019
(korjatut viat):

Vian tyyppi	2015	2016	2017	2018	2019	Yhteensä
Turvalaitetyö	12	30	26	22	19	109
Virheellinen sijainti	36	71	108	136	35	386
Näkymäeste	9	2	15	6	8	40
Valo virheellinen	10	10	6	9	9	44
Tuhoutunut/kadonnut	187	154	152	204	135	832
Valo pimeä	135	137	171	180	182	805
Virheelliset sektorit	0	1	1	0	0	2
Rikkoutunut	13	25	43	44	18	143
Kaikki yhteensä	402	430	522	601	406	2361

3 Ympäristöasiat

Urakoitsijan tulee noudattaa kaikkia ympäristönsuojelua koskevia lakeja ja määräyksiä.

Urakoitsijan tulee omassa työssään minimoida työmaan haitalliset ympäristövaikutukset esimerkiksi käyttämällä aluksissaan vähärikkistä moottoripolttoainetta, biohajoavaa hydrauliöljyä ja ottamalla tuotteita valitessaan huomioon niiden käyttöikä, korjattavuus ja ympäristörasitus. Väylävirasto suosittelee, että työkoneissa käytettävä kevyt polttoöljy on rikitöntä ($\leq 0,005$ p.-%), käytettävä hydrauliöljy on biohajoavaa ja että yritykset liittyvät kuljetusalan energiansäästösopimuksiin.

Urakoitsijan toiminnasta ja turvalaitteiden huoltotoista aiheutuvista jätteistä esim. kiinteistöjäte, rikkinäiset viitat ym. huolehtiminen poiskuljetuksineen, jäteveroineen ja kaatopaikkamaksuineen kuuluvat hankintoihin.

Urakka-alueella on suojelualueita, joilla liikuttaessa on otettava huomioon ympäristönäkökohdat. Urakka-alueella liikuttaessa on vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä alueen kasvustoa ja eläimistöä kuten linnustoa. Urakoitsijan tulee huomioida työssään liikkumisrajoitukset luonnonsuojelualueilla.

4 Käytettävät materiaalit ja tarvikkeet

Materiaalien ja tarvikkeiden tulee olla Väyläviraston hyväksymiä ja täyttää niille ohjeissa asetetut vaatimukset. Kaiken urakassa käytettävän materiaalin ja tarvikkeiden tulee olla uutta ja käyttämätöntä, ellei toisin erikseen sovita.

Käytettävät laitetypit on esitetty Vesiväylien hyväksytyt tarvikkeet - ohjeessa.

5 Urakoitsijan laatuvastuu, tarkastukset ja raportointi

5.1 Laatuvastuu

Väylänhoitourakka on laatuvastuuperiaatteinen kokonaispalvelusopimus. Tähän sisältyy väylästä tilan jatkuva tuntemus, valmiuden ylläpito ja laadun tuotto. Urakoitsija on velvollinen sekä varmistamaan että osoittamaan ja raportoimaan laatuvaatimusten täyttymisen.

5.2 Toimenpideraportointi

Tilaaaja antaa urakoitsijalle käyttöön Reimari-järjestelmän. Urakoitsijan tulee raportoida kaikki tarkastukset ja turvalaitteille tekemänsä toimenpiteet Reimariin.

Turvalaitteiden tarkastukset ja tarkastusten havainnot raportoidaan Reimariin ja tarvittaessa raportointia täydennetään toimittamalla tilaajalle esim. selventäviä kuvia. Urakoitsija on velvollinen päivittämään turvalaitteen kuntoluokan Reimariin, mikäli havaitsee turvalaitteen kunnossa muutoksia. Mikäli turvalaite kirjataan kuntoluokkaan kaksi tai kolme, on aina kirjauksen yhteydessä täydennettävä lisätietokenttään myös syy huonoon kuntoluokkaan. Jos turvalaitteen kuntoluokka paranee (esim. levytetty uudelleen, rakenteet kunnostettu, turvatikkaat asennettu, tms.), on kuntoluokan kirjauksen yhteydessä täydennettävä myös kuntoluokan nostoon johtanut syy.

Urakoitsijan tulee korjata tarkastuksissa havaitut puutteet mahdollisimman pikaisesti. Niistä puutteista ja vaurioista, jotka edellyttävät tilaajan päätöksiä tai muita toimenpiteitä, raportoidaan seuraavassa työmaakokouksessa, mutta kiireellisissä tapauksissa urakoitsijan on erikseen oltava yhteydessä urakan valvojan.

Kaikki turvalaitteille tehty toimenpiteet kirjataan Reimariin välittömästi toimenpiteen tekemisen jälkeen. Mikäli turvalaitetta ei käynnin yhteydessä saatu alkuperäisten vaatimusten mukaiseen kuntoon, tulee siitä kirjata Reimariin kohtaan suunnitellut toimenpiteet, milloin ja mitä turvalaitteelle tullaan vielä tekemään. Tilaaajan pyytäessä urakoitsija on velvollinen tekemään erillisiä selvityksiä ja raportteja turvalaitteen/laitteiden kunnosta.

Urakoitsijan tulee työmaakokouksessa raportoida tilaajalle turvalaitteiden kunnosta ja vuositarkastusten sekä muiden välitavoitteiden etenemisestä.

Reimari-järjestelmän myötä urakoitsijan on hankittava RFID-lukulaitteet (UHF ja NFC).

Väylänhoitotöiden hyväksymisen edellytyksenä on, että kaikki turvalaitteille vaaditut toimenpiteet on tehty ja toimenpiteet on myös kirjattu Reimariin.

5.3 Laadunvarmistus

Urakoitsija on velvollinen raportoimaan laadun alitukset ja poikkeamat poikkeamaraportointina. Tarkemmat käytännöt poikkeamaraportointiin sovitaan urakan aloituskokouksessa.

Määräpäivään tehtävistä töistä urakoitsijan on ilmoitettava töiden valmistuminen ko. työn tekemisen jälkeen. Urakoitsija on velvollinen toimittamaan poikkeamaraportin, jos laatu, toimenpiteiden määrä tai toteutusten aikataulu poikkeavat sopimuksessa vaaditusta.

Kolmansien toiminnassa havaitut laiminlyönnit tai puutteet urakoitsija on velvollinen raportoimaan viimeistään työmaakokouksissa.

Väylänhoidon koko vuoden yhteenveto tehdään välikatselmuksessa ja viimeisenä sopimusvuotena vastaanottotarkastuksessa.

5.4 Turvallisuus ja riskien hallinta

Työtapaturmat ja työntekijöihin kohdistuneet vaaratilanteet raportoidaan TURI-järjestelmään. Vakavat työtapaturmat ja vaaratilanteet tulee raportoida 8 tunnin sisällä tapahtumasta. Lisäksi vakavat työtapaturmat tulee viipymättä ilmoittaa työsuojeluviranomaiselle ja poliisille. Lievät työtapaturmat ja vaaratilanteet tulee raportoida 24 tunnin kuluessa tapahtumasta.

Työntekijöiden turvallisuuspoikkeamat, mahdolliset vaaratilanteet ja onnettomuudet käsitellään kuukausittain työmaakokouksessa ja tehdään tarvittavat päivitykset turvallisuussuunnitelmaan. Turvallisuussuunnitelmaa tulee päivittää välittömästi, jos esim. vakavan työtapaturman jälkeen siinä todetaan puutteita.

Urakan työtuntitiedon raportointi tapaturmataajuuden laskentaa varten tulee tehdä kolmannesvuosittain. Myös työtuntitiedot raportoidaan TURI-järjestelmään.

5.5 Työmaapäiväkirja

Urakoitsija on velvollinen pitämään työmaapäiväkirjaa. Urakoitsija voi pitää työmaapäiväkirjaa omassa järjestelmässään, jonne tilaajalla on

pääsyoikeus. Työmaapäiväkirjan sisältö on kooste automaattisesti haettavista ja manuaalisesti täydennettävistä tiedoista.

Työmaapäiväkirjaan tai sitä vastaavaan muuhun koontiraporttiin pitää päivittäin merkitä seuraavat tiedot:

- päivämäärä-, kellonaika- ja säätilatiedot
- työssä päivittäin käytetyt kalustoresurssit
- turvalaitteille tehty toimenpiteet, joita ei muuten ole raportoitu
- mahdolliset vahingot, tapaturmat ja onnettomuudet
- viranomaispäätöksiin liittyvät maastopalvelutoimeksiannot
- viranomaisen avustaminen (esim. pelastustoiminta)
- asiakkaiden ja median yhteydenotot sekä palautteet, jotka koskevat myös tilaajaa (mahdollisia jatkotoimia aiheuttavat)
- muut mahdolliset kirjaukset
- tilaajan edustajan yhteydenotot
- päiväkirjan allekirjoitukset ja kuittaukset.

Tietojen tulee olla tarvittaessa tilaajan käytettävissä seuraavana arkipäivänä.

6 Erityiset urakkaa koskevat määräykset

6.1 Urakoitsijan työnjohto

Urakan suorittajalla tulee olla urakassa sopimusvastaava, vastuualainen työnjohtaja sekä toinen työnjohtaja, jotka täyttävät alla olevat koulutus ja/tai kokemusvaatimukset.

Henkilö	Tekninen koulutus	Suomen olosuhteita vastaava kokemus	Työsuhde urakoitsijaan
Sopimusvastaava	vaaditaan*	Infra-alan esimieskokemus väh. 2 v.	kyllä
Vastuualainen työnjohtaja	vaaditaan*	Infra-alan ympärivuotinen työnjohtotasoinen työkokemus väh.2 v.	kyllä
	TAI		
	-	Vesiväylien turvalaitteiden hoito- tai ylläpitotöiden työnjohtotasoinen työkokemus väh. 5 v.	
2. työnjohtaja	vaaditaan**	-	ei vaadita
	TAI		
	-	Infra-alan työkokemus väh. 5 v.	
Harjoittelija	opiskelija	Alan tutkintoon*/** tähtäävä opiskelupaikka ja opintoja	ei vaadita

* vähintään ammattikorkeakoulun (tai ent. teknillisen oppilaitoksen) tai vastaavan kotimainen tai ulkomainen yhdyskunta-, rakennus-, ympäristö- tai maanmittausalan tutkinto

** vähintään ammattikorkeakoulun (tai ent. teknillisen oppilaitoksen) tai vastaavan kotimainen tai ulkomainen yhdyskunta-, rakennus-, ympäristö-, maanmittausalan tutkinto tai merenkulun (merikapteeni) tai vastaava koulutus

*** vähintään ammattikorkeakoulun (tai ent. teknillisen oppilaitoksen) tai vastaavan kotimainen tai ulkomainen tutkinto tai merenkulun (merikapteeni) tai vastaava koulutus

Vastuunalaisella työnjohtajalla on oltava aina sijainen. Vastuunalaisen työnjohtajan yli kahden viikon mittaisen poissaolon (esim. vuosiloman) aikaisen sijaisen tulee täyttää yllä olevan taulukon mukaiset koulutus- tai kokemusvaatimukset. Lyhyempien lomien aikana sijaisena voi toimia joku muu urakan työnjohtovastuussa oleva henkilö.

Urakoitsijan on esitettävä sopimusvastaava tilaajan hyväksyttäväksi ennen sopimuksen allekirjoittamista. Urakoitsijan vastuunalainen työnjohtaja sekä toinen työnjohtaja on esitettävä tilaajan hyväksyttäväksi ennen urakka-ajan alkua 1.8.

6.2 Urakoitsijan valmius

Urakoitsijalla tulee olla riittävä päivystys vuoden ympäri. Päivystys tarkoittaa tavoitettavissa oloa ja kykyä käynnistää tarvittavat toimenpiteet urakka-alueella, esim. vikailmoitusten perusteella tehtävien vikakorjausten hoitamiseksi sallituissa korjausajoissa muualla sopimusasiakirjoissa tarkemmin kerrotulla tavalla ja saattaa tehtävät toimenpiteet valmiiksi.

Vastuunalaisen työnjohtajan tai muun työnjohtovastuussa olevan henkilön tulee vastata urakan ratkaisusta aina niin pian kuin sopimuksen toimeksiannot edellyttävät.

6.3 Urakan henkilöstön osaamisen ylläpito

Pääurakoitsijan tulee huolehtia oman ja aliurakoitsijoiden urakkahenkilöstön perehdyttämisestä, ajantasaisesta osaamisesta ja turvallisista työmenetelmistä sekä tilaajan vaatimusten tuntemisesta. Pääurakoitsijan kerran vuodessa järjestää turvallisuuspainotteinen päivä omalle henkilöstölle sekä aliurakoitsijoille. Tilaajalle on annettava mahdollisuus osallistua tilaisuuksiin.

Urakoitsijan edustajan on osallistuttava tilaajan tarjoamaan turvalaitteiden hoitoon liittyvään koulutukseen. Koulutuksia järjestetään n. kerran vuodessa ja koulutuksen kesto on yksi työpäivä.

Urakoitsija huolehtii ja osoittaa tilaajalle, että työnjohdolla ja väylän hoitajilla on voimassa olevat pätevyudet hätäensiapuun (koulutusaika vähintään 8 h) ja alkusammutukseen (vähintään 2 h koulutus).

Urakan vastuunalainen työnjohtaja, muut työnjohtajat ja heidän sijaisensa ovat velvollisia osallistumaan Väyläviraston tai Puolustusvoimien järjestämään koulutukseen enintään neljä (4) henkilötyöpäivää/vuosi koko urakan kestoajan.

Pääurakoitsijalla tulee olla dokumentoituna ajantasaiset tiedot omista ja aliurakoitsijoiden työntekijöistä, näiden pätevyyksistä ja muusta osaamisesta sekä perehdyttämisestä ja käydyistä koulutuksista.

6.4 Ulkomaista työvoimaa koskevat erityisvelvoitteet

Jos urakoitsijalla on työmaalla palveluksessaan ulkomaalainen työntekijä, on urakoitsijan huolehdittava jäljempänä esitettyjen velvoitteiden täyttämisestä.

Ulkomaisella työntekijällä on oltava seuraavat luvat riippuen siitä, minkä maalainen hän on:

- a) Työntekijä on EU/ETA-maan kansalainen; työn teko ei edellytä erillistä oleskelulupaa tai päätöstä, oli kyseessä lähetetty tai Suomeen palkattu työntekijä
- b) Jos muiden maiden kansalainen työskentelee Suomessa toimivan yrityksen palveluksessa tai lähetettynä työntekijänä, niin tällaisella työntekijällä tulee aina olla oleskelulupa
- c) ulkomailta lähetetyistä työntekijöistä selvitys sosiaaliturvan määräytymisestä.

Sopimukseen liittyvissä työsuhteissa urakoitsijan itse ja aliurakoitsijoiden on noudatettava vähintään niitä työsuhteen vähimmäisehtoja, joita Suomen lain ja työehtosopimusmääräysten mukaan on noudatettava saman laatuissa työssä.

Urakoitsija on velvollinen ottamaan omille ulkomaalaisille työntekijöilleen tapaturmavakuutukset ja huolehtimaan siitä, että alihankkijat toimivat vastaavalla tavalla omien työntekijöidensä kanssa. Urakoitsija on velvollinen noudattamaan ulkomaisiin työntekijöihinsä nähden suomalaista lainsäädäntöä ja huolehtimaan siitä, että myös alihankkijat toimivat vastaavalla tavalla.

Urakoitsija vastaa siitä, että ulkomaalaiset työntekijät maksavat suomalaisen lainsäädännön edellyttämät verot. Urakoitsijalla on velvollisuus näyttää toteen ulkomaalaista työvoimaa koskevien velvoitteidensa täyttäminen.

Puolustusvoimien maa-alueilla sekä suoja-alueilla lupamenettelyt ovat tiukemmat ulkomaista työvoimaa koskien. Lisätietoja näistä antaa Puolustusvoimat.

6.5 Urakan kalustoa koskevat vaatimukset

Urakoitsijan tai hänen aliurakoitsijansa aluskaluston tulee olla työhön soveltuvaa. Urakoitsijan ja hänen aliurakoitsijoidensa käyttämän aluskaluston tulee olla suomalaisten määräysten mukaisesti miehitetty ja katsastettu ennen töiden aloittamista. Alueilla, joilla on talvimerenkulkua, urakoitsijan tai hänen aliurakoitsijansa (alus) kaluston tulee olla ympärivuotiseen työhön soveltuvaa.

Viittatöihin soveltuvan aluksen vähimmäisvaatimukset ovat, että se pystyy nostamaan 1 m aluksen laidan ulkopuolelta tai monirunkoaluksen runkojen välistä vähintään 1200 kg ankkureita ja jolla voi liikkua ja toimia kaikilla urakka-alueen väylillä (väyliä kulkusyvyyden $\geq 1,2$ m). Tilaaja edellyttää, että viittatöihin on tässä urakassa varattava vähintään 2 alusta.

Poijutöihin soveltuvan aluksen tai alusyhdistelmän vähimmäisvaatimus on, että se pystyy nostamaan 2 m aluksen laidan ulkopuolelta tai monirunkoaluksen runkojen välistä vähintään 10 000 kg ankkureita.

Alukset tai alusyhdistelmät, jotka ovat yli 5,5 m pitkiä ja osallistuvat väylänhoitotöihin urakka-alueilla, joissa on kauppamerenkulun väyliä, tulee olla varustettuna AIS – laitteistolla (lähettävä/vastaanottava) ennen töiden aloittamista. Laitteiston tulee olla toiminnassa urakan töitä suoritettaessa.

Kelluvien- ja kiinteiden turvalaitteiden paikanmäärittämiseen käytettävä mittauskalusto on määriteltävä väylänhoidon palvelukuvauksessa.

Ennen töiden aloittamista on urakoitsijan esitettävä alus- ja nostokaluston katsastustodistukset sekä miehistön pätevyyskirjat.

6.6 Osallistuminen tilaajalle kuuluvien viranomaistehtävien hoitoon

6.6.1 Yleistä

Väylänpidon viranomaisen viranomaistehtävien hoitaminen sekä lupiin ja sopimuksiin liittyvien päätösten ja lausuntojen tekeminen kuuluvat tilaajalle. Urakoitsijalla on kuitenkin velvollisuus avustaa tilaajaa tai osallistua näiden tehtävien hoitamiseen tilaajan edustajana.

6.6.2 Urakkaan kuuluvat viranomaistehtävien avustaminen

Urakoitsijalle kuuluu viranomaistehtäviin liittyvä yleinen asiakasneuvonta ja -palvelu siten, että viranomais- tai muissa asioissa urakoitsijaan yhteyttä ottavat saavat asiallisen opastuksen asian eteenpäin viemiseksi. Urakoitsija on velvollinen ottamaan vastaan asiakkaiden palautteet ja toimittamaan ne edelleen tilaajalle.

Lupa- tai sopimusehtojen vastaisesta rakentamisesta tulee ilmoittaa tilaajan valvojalle välittömästi, jotta tämä voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin (esim. töiden keskeyttäminen). Viimeistään seuraavassa työmaakokouksessa näistä raportoidaan tilaajalle kirjallisesti.

Kolmannen toiminnasta johtuvissa liikennettä vaarantavissa tilanteissa urakoitsijan on välittömästi ilmoitettava tilaajan valvojalle ja tämän pyynnöstä ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin vaaran poistamiseksi.

6.6.3 Osallistuminen tilaajalle kuuluvien varautumistehtävien hoitamiseen

6.6.3.1 Säädöspohja ja tehtävät

Varautumisen vaatimus pohjautuu seuraaviin lakeihin ja asetuksiin:

- Valmiuslaki (1552/2011)
- Pelastuslaki (379/2011)
- Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011)
- Laki huoltovarmuuden turvaamisesta (1390/1992) ja Valtioneuvoston päätös huoltovarmuuden tavoitteista (VNp 539/2008)
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia (VNp 16.12.2010)
- Vesiväylänpidon varautuminen; Laki Väylävirastosta 2 § kohta 8 ja 10 (13.11.2009/862)

6.6.3.2 Omatoiminen varautuminen

Urakoitsija laatii yhteistyössä tilaajan kanssa pelastussuunnitelman em. lakeja ja asetusta soveltaen sen varmistamiseksi, että urakoitsijalla on kyky toimia kaikissa eri häiriötilanteissa.

6.6.3.3 Normaalialajan häiriötilanteet

Normaalioloissa ja häiriötilanteissa urakoitsijan velvollisuuksiin kuuluu:

- organisaatio- ja yhteystietojen toimittaminen pelastuslaitokselle ja meripelastuskeskukselle

Pelastustoimen ja meripelastustoimen avustamiseen äkillisenä erikseen korvattavana hoitotyönä kuuluu mm. avustaminen onnettomuuspaikalla viranomaisen määräämällä tavalla

6.6.3.4 Poikkeusolojen ennakkovalmistelut

Urakoitsija laatii ilman eri korvausta poikkeusolojen organisaation tilaajan antamien lähtötietojen perusteella, hankkii sitä koskevat resurssi- ja yhteystiedot sekä laatii valmiussuunnitelman yhteistyössä tilaajan kanssa.

Urakoitsija sitoutuu poikkeusoloissa jatkamaan toimintaansa tilaajan operatiivisessa ohjauksessa tähän urakkaan sidotuilla resursseilla.

6.6.3.5 Kouluttaminen

Urakoitsija huolehtii ja osoittaa tilaajalle, että työnjohdolla ja alusten kuljettajilla on valmiudet hätäilmoituksen tekemiseen, hätäensiavun antamiseen ja pelastustoiminnan aloittamiseen onnettomuustilanteessa ja -paikalla.

6.6.3.6 Muut resurssit

Urakoitsija hankkii työnjohdolle ja väylästä liikennekelpoisena pitäville omille ja aliurakoitsijan henkilöille tarvittavat suojatilat.

Työnjohdolle ja väylästä liikennekelpoisena pitäville omille ja aliurakoitsijan henkilöille urakoitsija hankkii myös kemikaalionnettomuuksissa tai laskeumatilanteessa käytettävät kevyet suojavarusteet.

6.6.3.7 Vastuut ja jatkotoimenpiteet

Varautumistehtävien käynnistymisen varmistamiseksi osapuolten väliset vastuut ja tehtävät määritellään yhteistoimintasopimuksessa, jonka molemmat osapuolet allekirjoittavat kuukauden kuluessa urakan aloittamisesta.

6.7 Vastuu Väyläviraston tietojärjestelmistä

Jos Reimari-järjestelmän tai muiden järjestelmien tiedot eivät toimintahäiriöistä johtuen välity urakoitsijalle, tilaaja ei ole

korvausvelvollinen eikä se toisaalta rajoita tai vähennä urakoitsijan vastuuta tai velvollisuutta selviytyä tehtävistä laatustandardien mukaisesti. Yksittäistapauksessa mahdollista sanktiota harkittaessa otetaan toimintahäiriö huomioon.

Tilaaajan tarjoamia tietoja urakoitsija saa käyttää vain urakkasopimuksen tarkoittamiin töihin. Muusta käytöstä ja sen korvauksista on sovittava etukäteen tilaaajan kanssa. Urakoitsija ei saa myydä eikä välittää em. tietoja kolmansille missään muodossa lukuun ottamatta omalle alihankkijalleen tämän sopimuksen mukaisten töiden suorittamista varten.

Reimari-järjestelmän tietojen katselua ja päivittämistä varten urakoitsijalla tulee olla:

- a) tietoturva tilaaajan määrittelemällä tasolla (Väylävirasto on luokitellut Reimari-järjestelmän perustietoturvatason järjestelmäksi ja edellyttää toimittajaa noudattamaan Vahti 3/2011 perustietoturvatason vaatimuksia. Vaatimukset on kuvattu liitteessä 4d "Reimarin urakoitsija version tietoturvatason tarkistuslista")
- b) Windows 10 tai uudempi (vaatii admin-oikeudet)
- c) asennuksen tekevällä käyttäjätunnuksella tulee olla Administrator tason oikeudet käyttöjärjestelmään
- d) vapaata levytilaa asennuksen alussa c: -partitiolla min. 2 GB

6.8 Kiinteistöjen käyttö

6.8.1 Tilaaajan kiinteistöt

Urakka-alueella ei ole vuokrattavana kiinteistöjä.

6.9 Laite-, ja materiaali- ja menetelmäkehitystyö urakassa

6.9.1 Urakoitsijan aloitteesta tehtävä kehittäminen

Tilaaajan hyväksyntää ei tarvita työmenetelmäkokeiluihin tai vastaaviin, jotka eivät vaikuta liikenneturvallisuuteen, ympäristöön eivätkä turvalaitteeseen, mutta tilaajaa tulee ainakin informoida kokeiluista.

Urakka-aikana voidaan urakoitsijan aloitteesta tehdä myös esimerkiksi alueurakan ylläpidon tai hoidon kehittämiseen liittyviä erikoismateriaalikokeiluja tai tutkimuksia erikseen laaditun ja tilaajan hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Kokeilujen suunnittelun lähtökohtana on, että tilaaja saa tuotevaatimuksissa vaadittua laatutasoa, ja urakoitsija on sitoutunut vastaamaan kokeilun riskeistä, tarvittaessa takuuaikaa pidentäen. Tilaaajan ei tarvitse saada tietää kokeiltavan tuotteen valmistusteknisiä

yksityiskohtia. Riittää, kun varmistetaan, ettei materiaalista aiheudu ympäristöhaittoja tai suuria teknisiä riskejä.

Jos tilaaja saa koko tuotteen tuotantotekniset yksityiskohdat, tilaaja pitää ne salassa, jos urakoitsija sitä vaatii.

Urakoitsija on velvollinen luovuttamaan ympäristöviranomaisille niiden vaatimat tiedot.

Jos tilaaja osallistuu tutkimus- tai kehittämishankkeiden kustannuksiin, tulee tuloksista raportoida ja tulokset ovat kaikille julkisia.

6.9.2 Muu kehittäminen

Tilaaja voi osoittaa urakka-alueelle myös omia tai esim. materiaali-toimittajien ehdottamia kokeiluja sovittuaan asiasta urakoitsijan kanssa. Tällöin tilaaja korvaa urakoitsijalle kokeilusta aiheutuneet selkeästi osoitettavissa olevat lisäkustannukset VYSE:n 35 §:n periaatteita noudattaen. Samalla sovitaan siitä, miten kokeilu vaikuttaa urakoitsijan vastuuseen laatuvaatimusten täyttymisen osalta. Osa materiaalityötoimittajan antamista tiedoista voi olla luottamuksellista, eikä urakoitsija saa luovuttaa tietoa muille.

7 Sopimukseen liittyvä yhteistyö

7.1 Yleiset periaatteet

Tilaajan ja urakoitsijan yhteistoiminta käynnistyy heti sopimuksen allekirjoituksesta. Urakoitsijan ja tilaajan valvojan tulee tehdä aktiivisesti yhteistyötä jo hoitotöiden ja hankintojen suunnittelun alkuvaiheessa. Hoitourakan varsinaisten töiden aloitukseen 1.8. tulee olla hyvin valmistauduttu sekä varmistettu, että kaikkiin tulevan kauden töihin on hankittu toteuttajat. Hoitotöiden aloitusta tulee seurata ja tehdä mahdolliset korjaavat toimet laadun tai muun syyn vuoksi heti urakan alussa.

Urakan valmisteluvaiheen yhteydenpitokäytännöt sovitaan sopimuskatselmuksessa. Valmisteluvaiheessa urakoitsijan ja tilaajan välillä sovitut asiat dokumentoidaan kirjallisesti. Työmaakokoukset alkavat vasta urakan toteutusvaiheessa.

Sopimuksen aikaisessa töiden suunnittelussa on huomioitava olemassa olevat turvalaitteiden lähtötiedot, kuntotiedot sekä aiemmin toteutetut toimenpiteet.

Urakan aikana käytettävään sähköiseen portaaliin on vietävä sellainen työn suunnitteluun ja toteutukseen liittyvä aineisto, joka ei löydy jostain

muusta yhteiskäytössä olevasta järjestelmästä kuten esim. Reimarista. Urakassa käytettävästä portaalista sovitaan urakan alkaessa. Sähköiseen järjestelmään tallennetaan myös mm. urakanaikainen työmaakokous-, välikatselmus- ja turvallisuuskokousaineisto. Urakassa ei erikseen tehdä varsinaista luovutettavaa laatukansioita, vaan urakan tilaajalle muodostuva laatuaineisto koostuu sähköisiin järjestelmiin urakan toteutuksen aikana tallennetusta aineistosta.

7.2 Sopimuskatselmuksessa käsiteltäviä asioita

Ennen sopimuksen solmimista pidettävässä sopimuskatselmuksessa käsitellään ja sovitaan mm. seuraavista asioista:

- yhteistyökäytännöt
- tavoitebudjetti
- alustava kilpailuttamissuunnitelma
- maksuerätaulukko
- hankintojen suunnittelun ja käynnistämisen aikataulu
- alustavat suunnitelmat tulevan kauden töiden järjestämisestä
- suunnitelmat lupauksen toteuttamisesta

7.3 Urakan valmistelukaudella käsiteltäviä asioita

Sopimuksen solmimisen jälkeen ennen urakka-ajan alkua yhdessä valmisteltavia ja sovittavia asioita ovat mm.:

- kilpailuttamissuunnitelma
- tehtävien ja toimenpiteiden suunnittelu
- hankintojen suunnittelu ja toteuttaminen
- hankintasopimustilanne
- tavoitebudjetin tarkentuminen
- lupauksen konkretisointi, kuten kytkentä hankintasopimukseen

Valmistelukaudella sovitut asiat tulee dokumentoida, mutta dokumentaation muoto on vapaa.

7.4 Urakan aikana käsiteltäviä asioita

Urakan aikana pidetään työmaakokouksia ja välikatselmuksia. Lisäksi yhdessä valmisteltavia ja sovittavia asioita ovat mm.:

- tehtävien ja toimenpiteiden suunnittelu sekä yhteensovittaminen
- hankintojen suunnittelu ja toteuttaminen
- tavoitebudjetin tarkentuminen
- hankintojen ja yhteistoiminnan analysointi ja johtopäätökset

Edellä mainittujen asioiden käsittelyssä sovitut asiat tulee dokumentoida, mutta dokumentaation muoto työmaakokouksia ja välikatselmuksia lukuun ottamatta on vapaa.

8 Sopijapuolten kesken yhteisesti pidettävät toimitukset

8.1 Työmaakokoukset

Työmaakokouksia pidetään n. 6 kertaa vuodessa tai tarvittaessa. Urakoitsija varaa riittävän suuren tilan kokousten pitämiseen.

Urakoitsija on velvollinen ilmoittamaan valvojalle työmaakokouksessa esille tulevat asiat vähintään kaksi työpäivää ennen kokousajankohtaa.

Urakoitsijan tulee toimittaa tilaajalle viimeistään 2 arkivuorokautta ennen työmaakokousta raportti, jossa on esitetty muut työmaakokouksessa käsiteltävät asiat mm.

- a) Hankinnat
- b) Aikataulut
- c) Omana työnä tehdyt työt
- d) Kustannusraportointi ja tavoitebudjetti
- e) Laaturaportointi (poikkeamat)
- f) Urakoitsijan lupauksen mukainen raportointi
- g) Työmaan vahvuus
- h) Töiden keskeytykset ja niiden syyt
- i) Työturvallisuuden seuranta, pidetyt työsuojelutarkastukset ja niissä havaitut puutteet sekä työsuojeluasioiden reklamaatiot
- j) Asiakaspalaute ja yhteydenotot
- k) Muut mahdolliset asiat

8.2 Vuosittaiset välikatselmukset ja vastaanottotarkastus

Sopimusaikana pidetään vuosittain välikatselmus sopimusvuoden päätyttyä. Sopimusajan päätyttyä pidetään vastaanottotarkastus. Jos laatu- tai toteutumatieta on urakoitsijan sähköisissä järjestelmissä laatukansion tietoja täydellisemmin, on urakoitsijan arkistokannasta tiedot voitava saada tarvittaessa koko urakan keston ajan ja 4 vuotta urakan päättymisen jälkeen esim. korvauslausuntoja varten.

Sopimuksen päättyessä turvalaitteet tarkastetaan. Urakoitsija luovuttaa urakkaan sisältyvät turvalaitteet ja alueet laitteineen ja varusteineen tilaajalle ilman luovutuksesta maksettavaa erillistä korvausta sopimusasiakirjoissa määritellyssä kunnossa.

Vastaanottotarkastuksen menettelyissä noudatetaan VYSE 48 §:n määräyksiä.

8.3 Muut katselmukset

Urakkakohteelle pidetään aloituskatselmus, jossa urakka-alue luovutetaan urakoitsijan käyttöön työn toteutusta varten.

Lisäksi urakka-alueella suoritetaan urakkaan liittyviä katselmuksia urakkakauden aikana tarpeen mukaan. Tilaajan kanssa tehtävät katselmusmatkat (2 kpl/vuosi) tehdään urakoitsijan kustantamalla veneellä/aluksella. Katselmuksista laaditaan pöytäkirja.

Urakoitsija perehtyy urakka-alueen turvalaitteisiin ja tekee haluamassaan laajuudessa maastokäyntejä. Urakoitsija voi ennen sopimuskatselmusta tai viimeistään ensimmäisen urakkavuoden kevättarkastuksessa todeta mahdolliset turvalaitteiden kuntotietojen poikkeamat (jotka eivät johdu normaalista talvikaudesta) ja kirjata ne laatupoikkeamana työmaapäiväkirjaan. Laatupoikkeamista laaditaan erillinen pöytäkirja, joka käsitellään ja liitetään sopimuskatselmuksen tai työmaakokouksen liitteeksi.

9 Urakkaohjelman liitteet